పరికరాలు అందించేది.. లిక్విడిటీ లభ్యతను నిర్ధారించేది

సివిల్స్ ప్రిలిమ్స్ ప్రశ్నపత్రం విశ్లేషణ

జనరల్ స్టడీస్

ఆగస్టు 25 తరువాయి..

85. భారత ఆర్థిక వ్యవస్థలోని రంగాలకు సంబంధించి కింది జతలను పరిగణించండి.

ఆర్థిక కార్యకలాపాలు –	రంగం
1. వ్యవసాయ ఉత్పత్తుల నిల్వ –	సెకండరీ
2. డెయిరీ ఫామ్ –	ప్రాథమిక
3. ఖనిజాన్వేషణ –	తృతీయ
4. వస్త్రం నేయడం –	ద్వితీయ

పైన ఇచ్చిన జతల్లో ఎన్ని సరిగా సరిపోలాయి?

ఎ) ఒకటి బి) రెండు
సి) కేవలం మూడు డి) మొత్తం నాలుగు

సమాధానం: బి (2, 4 మాత్రమే సరిగా సరిపోలాయి)

వివరణ:

ఆర్థిక కార్యకలాపాలు –	రంగం
1. వ్యవసాయ ఉత్పత్తుల నిల్వ –	తృతీయ
2. డెయిరీ ఫామ్ –	ప్రాథమిక
3. ఖనిజాన్వేషణ –	ప్రాథమిక
4. వస్త్రం నేయడం –	ద్వితీయ

అదనపు సమాచారం

ప్రాథమిక రంగం/వ్యవసాయ రంగం

- సహజ వనరుల వెలికితీత, సాగును కలిగి ఉంటుంది.

ఉదాహరణకు: వ్యవసాయం, మైనింగ్, చేపలు పట్టడం, అటవీ, పాడి పరిశ్రమలు ఉన్నాయి.

- అనేక అభివృద్ధి చెందుతున్న దేశాల్లో GDPకి గణనీయంగా దోహదం చేస్తుంది.
- సహజ వనరులను నేరుగా ఉపయోగించడం ద్వారా చేపట్టే కార్యకలాపాలు ప్రాథమిక రంగం కిందకు వస్తాయి.

ద్వితీయ రంగం/పారిశ్రామిక రంగం

- ముడి పదార్థాలను పూర్తి చేసిన వస్తువులుగా మార్చడాన్ని కలిగి ఉంటుంది.
- తయారీ, నిర్మాణం, వస్త్రం నేయడం వంటి పరిశ్రమలను కలిగి ఉంటుంది.
- ఉత్పత్తులకు విలువను జోడిస్తుంది. ఆర్థిక అభివృద్ధికి కీలకమైంది.
- ఈ రంగం క్రమంగా వివిధ రకాల పరిశ్రమలతో ముడిపడి ఉంది. కాబట్టి దీన్ని పారిశ్రామిక రంగం అని కూడా పిలుస్తారు.

తృతీయ రంగం/సేవా రంగం

- ఇవి ప్రాథమిక, ద్వితీయ రంగాల అభివృద్ధికి సహాయపడే కార్యకలాపాలు. ఈ కార్యకలాపాలు తమంతట తాముగా మంచిని ఉత్పత్తి చేయవు. కానీ అవి ఉత్పత్తి ప్రక్రియకు సహాయం లేదా మద్దతుగా ఉంటాయి. ఉదాహరణకు: ప్రాథమిక లేదా ద్వితీయ రంగంలో ఉత్పత్తి చేసిన వస్తువులు ట్రక్కులు లేదా రైళ్ల ద్వారా రవాణా చేయాలి. తరువాత హోల్‌సేల్, రిటైల్ దుకాణాల్లో విక్రయించబడతాయి. ఒక్కోసారి వీటిని గోడౌన్లలో భద్రపరుచుకోవాల్సి వస్తుంది. ఉత్పత్తి, వాణిజ్యానికి సహాయం చేయడానికి ఇతరులతో టెలిఫోన్ ద్వారా మాట్లాడాలి లేదా ఉత్తరాలు (కమ్యూనికేషన్) పంపాలి లేదా బ్యాంకుల నుంచి (బ్యాంకింగ్) డబ్బు తీసుకోవాలి. రవాణా, నిల్వ, కమ్యూనికేషన్, బ్యాంకింగ్, వాణిజ్యం తృతీయ కార్యకలాపాలకు కొన్ని ఉదాహరణలు. ఈ కార్యకలాపాలు వస్తువుల కంటే సేవలను ఉత్పత్తి చేస్తాయి. కాబట్టి తృతీయ రంగాన్ని సేవా రంగం అని కూడా పిలుస్తారు.

86. కింది పదార్థాలను పరిగణించండి.

1. వ్యవసాయ అవశేషాలు
2. మొక్కజొన్న ధాన్యం
3. వ్యర్థ జలాల శుద్ధి బురద
4. చెక్క మర వ్యర్థాలు

సుస్థిర విమానయాన ఇంధనాన్ని ఉత్పత్తి చేయడానికి పైన పేర్కొన్న వాటిలో ఏది ఫీడ్‌స్టాక్‌గా ఉపయోగించవచ్చు?

ఎ) 1, 2 బి) 3, 4
సి) 1, 2, 3, 4 డి) 1, 3, 4

సమాధానం: సి

వివరణ: వ్యవసాయ అవశేషాలు: స్థిరమైన విమాన ఇంధనం (SAF)తో సహా జీవ ఇంధనాలను ఉత్పత్తి చేయడానికి వీటిని ఉపయోగించవచ్చు.

మొక్కజొన్న ధాన్యం: దీన్ని పులియబెట్టి, ప్రాసెస్ చేసి ఇథనాల్‌ను ఉత్పత్తి చేయవచ్చు. దీన్ని SAFగా మార్చవచ్చు.

మురుగునీటి శుద్ధి బురద: ఇది బయోగ్యాస్ లేదా బయో–ఆయిల్‌ను ఉత్పత్తి చేయడానికి ప్రాసెస్ చేయబడుతుంది. దీన్ని SAFకి అప్‌గ్రేడ్ చేయవచ్చు.

ఉడ్ మిల్లు వ్యర్థాలు: ఈ లిగ్నో సెల్యులోసిక్ బయోమాస్‌ను SAFతో సహా జీవ ఇంధనాలుగా మార్చవచ్చు.

- అందువల్ల నాలుగు పదార్థాలను (వ్యవసాయ అవశేషాలు, మొక్కజొన్న ధాన్యం, మురుగునీటి శుద్ధి బురద, కలప మిల్లు వ్యర్థాలు) స్థిరమైన విమాన ఇంధనాన్ని ఉత్పత్తి చేయడానికి ఫీడ్‌స్టాక్‌గా ఉపయోగించవచ్చు.

అదనపు సమాచారం

సస్టెయినబుల్ ఏవియేషన్ ఇంధనాన్ని ఉత్పత్తి చేయడానికి స్థిరమైన ఫీడ్‌స్టాక్‌లు

1. మొక్కజొన్న ధాన్యం
2. నూనె గింజలు 3. ఆల్గే
4. ఇతర కొవ్వులు, నూనెలు, గ్రీజులు
5. వ్యవసాయ అవశేషాలు
6. అటవీ అవశేషాలు
7. కలప మర వ్యర్థాలు
8. మున్సిపల్ ఘన వ్యర్థ ప్రవాహాలు
9. తడి వ్యర్థాలు (పేడ, మురుగునీటి శుద్ధి బురద)
10. ప్రత్యేక శక్తి పంటలు

- యునైటెడ్ స్టేట్స్‌లో ప్రతి సంవత్సరం 1 బిలియన్ టన్నుల డ్రై బయోమాస్ స్థిరంగా సేకరించబడుతుందని అంచనా వేయబడింది. ఇది 50–60 బిలియన్ గ్యాలన్ల కార్బన్ జీవ ఇంధనాలను ఉత్పత్తి చేయడానికి సరిపోతుంది.

సస్టెయినబుల్ ఏవియేషన్ ఫ్యూయల్ (SAF)

- SAF అనేది విమానాలను శక్తిమంతం చేయడానికి ఉపయోగించే ఒక జీవ ఇంధనం. ఇది సంప్రదాయ జెట్ ఇంధనానికి సమానమైన లక్షణాలను అందిస్తుంది.

పర్యావరణ ప్రభావం: సంప్రదాయ జెట్ ఇంధనంతో పోలిస్తే SAF లైఫ్ సైకిల్ గ్రీన్‌హౌస్ గ్యాస్ (GHG) ఉద్గారాలను 94% వరకు తగ్గించగలదు.

87. భారత ఆర్థిక వ్యవస్థలో భౌతిక మూలధనానికి సంబంధించి కింది జతలను పరిగణించండి.

వస్తువులు –	వర్గం
1. రైతు నాగలి –	వర్కింగ్ క్యాపిటల్
2. కంప్యూటర్ –	స్థిర మూలధనం
3. నేత ఉపయోగించే నూలు –	స్థిర మూలధనం
4. పెట్రోల్ –	వర్కింగ్ క్యాపిటల్

పై జతల్లో ఎన్ని సరిగా సరిపోలాయి

ఎ) ఒకటి మాత్రమే బి) రెండు మాత్రమే
సి) కేవలం మూడు
డి) మొత్తం నాలుగు

సమాధానం: బి

వివరణ:

అంశాలు –	వర్గం

1. రైతు నాగలి – స్థిర మూలధనం (ఇది ఉత్పత్తి ప్రక్రియలో ఉపయోగించే సాధనం)
2. కంప్యూటర్ – స్థిర మూలధనం (ఉత్పత్తిలో ఉపయోగించే దీర్ఘకాల ఆస్తి)
3. నేత ఉపయోగించే నూలు – వర్కింగ్ క్యాపిటల్ (ఉత్పత్తి ప్రక్రియలో వినియోగించబడే ఒక ముడి పదార్థం)
4. పెట్రోల్ – వర్కింగ్ క్యాపిటల్ (ఉత్పత్తి ప్రక్రియలో ఉపయోగించే ఇంధనం)

అదనపు సమాచారం

- భారతీయ ఆర్థిక వ్యవస్థలో భౌతిక మూలధనం
- ఫిజికల్ క్యాపిటల్ అనేది ఉత్పత్తి సమయంలో ప్రతి దశలో అవసరమైన వివిధ రకాల ఇన్‌పుట్‌లను సూచిస్తుంది. ఇది స్థిర మూలధనం, వర్కింగ్ క్యాపిటల్ రెండింటినీ కలిగి ఉంటుంది.

స్థిర మూలధనం

స్వభావం: చాలా సంవత్సరాల పాటు ఉత్పత్తిలో ఉపయోగించే దీర్ఘకాలిక ఆస్తులు.

ఉదాహరణలు: యంత్రాలు, భవనాలు, పనిముట్లు, కంప్యూటర్లు, వాహనాలు.

లక్షణాలు: ఉత్పత్తిలో పదే పదే ఉపయోగించబడుతుంది. కాలక్రమేణా తరుగుదల ఉంటుంది.

ప్రాముఖ్యత: వ్యాపార ఉత్పత్తి సామర్థ్యాన్ని స్థాపించడానికి, నిర్వహించడానికి అవసరం.

వర్కింగ్ క్యాపిటల్

స్వభావం: రోజువారీ కార్యకలాపాల్లో ఉపయోగించే స్వల్పకాలిక ఆస్తులు.

ఉదాహరణలు: ముడి పదార్థాలు, నగదు, ఇన్వెంటరీ, ఇంధనం.

లక్షణాలు: ఉత్పత్తి ప్రక్రియలో వినియోగిస్తారు. క్రమం తప్పకుండా తిరిగి భర్తీ చేయడం అవసరం.

ప్రాముఖ్యత: వ్యాపారాన్ని సజావుగా నిర్వహించడానికి, స్వల్పకాలిక ఆర్థిక బాధ్యతలను నెరవేర్చడానికి కీలకం.

ఉత్పత్తిలో పాత్ర

స్థిర మూలధనం: ఉత్పత్తికి అవసరమైన మౌలిక సదుపాయాలు, పరికరాలను అందిస్తుంది.

వర్కింగ్ క్యాపిటల్: ఉత్పత్తి ప్రక్రియ సజావుగా సాగేందుకు అవసరమైన మెటీరియల్స్, లిక్విడిటీ లభ్యతను నిర్ధారిస్తుంది.

ఆర్థిక ప్రభావం

ఫిక్స్‌డ్ క్యాపిటల్: ఉత్పత్తి సామర్థ్యం, దీర్ఘకాలిక వృద్ధికి అవసరం.

వర్కింగ్ క్యాపిటల్: నిర్వహణ సామర్థ్యం, ఆర్థిక స్థిరత్వానికి అవసరం.

88. కింది పదాలు/పద బంధాల్లో ఏది 'వర్చువల్ ఐటంలపై ఆస్తి హక్కులను అమలు చేయగల మిలియన్ల మంది వినియోగదారులు ఒకేసారి యాక్సెస్ చేయగల 3D వర్చువల్ వరల్డ్స్ ఇంటర్ ఆపరబుల్ నెట్‌వర్క్'ని సూచించడానికి అత్యంత సముచితంగా ఉపయోగించబడుతుంది?

ఎ) బిగ్ డేటా అనలిటిక్స్ బి) క్రిప్టోగ్రఫీ
సి) మెటావర్స్ డి) వర్చువల్ మ్యాట్రిక్స్

సమాధానం: సి

వివరణ:

- మెటావర్స్ అనేది వర్చువల్ రియాలిటీ, ఆగ్మెంటెడ్ రియాలిటీ, ఇతర అధునాతన ఇంటర్నెట్, సెమీకండక్టర్ టెక్నాలజీని ఉపయోగించే అభివృద్ధి చెందుతున్న 3D– డిజిటల్ స్పేస్ ఇది వ్యక్తులు ఆన్‌లైన్‌లో వ్యక్తిగత, వ్యాపార అనుభవాలను పొందేందుకు వీలు కల్పిస్తుంది.
- మెటావర్స్ అనేది అనేక 3D వర్చువల్ ప్రపంచాలను విస్తరించే భాగస్వామ్య వాతావరణాన్ని సూచిస్తుంది. ఇక్కడ వినియోగదారులు ఒకరితో ఒకరు, వర్చువల్ వస్తువులతో పరస్పరం సంభాషించుకుంటారు.
- మెటావర్స్‌లో పాల్గొనేవారు తమ గుర్తింపులు, హక్కులు, వస్తువులను తీసుకుని ఈ వర్చువల్ ప్రపంచాల ద్వారా స్వేచ్ఛగా కదులుతారు.

ఇతర ఎంపికల వివరణ

- బిగ్ డేటా అనలిటిక్స్ పెద్ద డేటాసెట్‌ల ప్రాసెసింగ్, విశ్లేషణతో వ్యవహరిస్తుంది, వర్చువల్ వరల్డ్ గురించి కాదు.
- క్రిప్టోగ్రఫీ సురక్షిత కమ్యూనికేషన్, డేటా రక్షణపై దృష్టి సారిస్తుంది. ఇది మెటావర్స్‌కు సంబంధించినది కానీ దాని నిర్వచించే లక్షణం కాదు.
- వర్చువల్ మ్యాట్రిక్స్ అనేది విస్తృతమైన పదం. ఇది వివిధ వర్చువల్ ఎన్విరాన్‌మెంట్లను కలిగి ఉంటుంది. కానీ మెటావర్స్ నిర్దిష్ట ఇంటర్ ఆపరబుల్, యాజమాన్య–కేంద్రీకృత స్వభావాన్ని తప్పనిసరిగా సూచించదు.

89. విదేశీ బ్యాంకుల విషయంలో భారతీయ రిజర్వ్ బ్యాంక్ విధించిన నియమం/నిబంధనలకు సంబంధించి కింది ప్రకటనలను పరిగణించండి.

1. భారతదేశంలో పూర్తి యాజమాన్యంలోని బ్యాంకింగ్ అనుబంధ సంస్థలకు కనీస మూలధనం అవసరం లేదు.
2. భారతదేశంలో పూర్తిగా యాజమాన్యంలోని బ్యాంకింగ్ అనుబంధ సంస్థల కోసం బోర్డు సభ్యుల్లో కనీసం 50% మంది భారతీయ పౌరులు అయి ఉండాలి.

పై స్టేట్‌మెంట్లలో ఏది సరైనది/సరైనవి?

ఎ) 1 బి) 2
సి) 1, 2 డి) 1 లేదా 2 కాదు

సమాధానం: బి

వివరణ:

1) **స్టేట్‌మెంట్–1 తప్పు:** రిజర్వ్ బ్యాంక్ ఆఫ్ ఇండియా (RBI) భారతదేశంలో పూర్తిగా యాజమాన్యంలోని బ్యాంకింగ్ అనుబంధ సంస్థలకు (WOS) కనీస మూలధన అవసరాన్ని తప్పనిసరి చేస్తుంది. WOS కోసం ప్రారంభ కనీస పెయిడ్ అప్ ఓటింగ్ ఈక్విటీ క్యాపిటల్ రూ.5 బిలియన్లు.
2) **స్టేట్‌మెంట్–2 సరైనది:** WOS బోర్డ్ ఆఫ్ డైరెక్టర్లలో కనీసం 50% మంది భారతదేశంలో నివసిస్తున్న భారతీయ పౌరులుగా ఉండాలని RBI కోరుతోంది. ఇది భారతీయ బ్యాంకింగ్ వాతావరణంపై స్థానిక ప్రాతినిధ్యం, అవగాహనను నిర్ధారించడం.

అదనపు సమాచారం

- పూర్తి యాజమాన్యంలోని అనుబంధ సంస్థ (WOS) ఏర్పాటుకు అర్హత

a) భారతదేశంలో విదేశీ బ్యాంకు ద్వారా WOS ఏర్పాటుకు స్వదేశీ రెగ్యులేటర్/సూపర్‌వైజర్ ఆమోదం ఉండాలి.
b) భారతదేశంలో WOS ఏర్పాటు కోసం దరఖాస్తు చేసుకునే విదేశీ బ్యాంకు తప్పనిసరిగా RBIని సంతృప్తి పరచాలి. అంతర్జాతీయంగా ఆమోదించిన ప్రమాణాల ప్రకారం తగిన వివేకవంతమైన పర్యవేక్షణకు లోబడి ఉంటుంది. ఇందులో దాని స్వదేశంలో ఏకీకృత పర్యవేక్షణ ఉంటుంది.

కనీస మూలధన అవసరం

a) పూర్తిగా యాజమాన్యంలోని అనుబంధ సంస్థ (WOS) కోసం ప్రారంభ కనీస చెల్లింపు–ఓటింగ్ ఈక్విటీ మూలధనం రూ.5 బిలియన్లు.
b) విదేశీ బ్యాంకు కొత్తగా ఏర్పాటు చేసిన పూర్తి–యాజమాన్య అనుబంధ సంస్థ (WOS) ప్రారంభ మూలధనం మొత్తాన్ని ముందుగా తీసుకురావాలి. దాని పేరెంట్ నుంచి ఉచిత విదేశీ మారక ద్రవ్యం ద్వారా నిధులు సమకూర్చబడాలి.

పూర్తిగా యాజమాన్యంలోని అనుబంధ సంస్థ (WOS) కార్పొరేట్ పాలన

WOS బోర్డ్ ఆఫ్ డైరెక్టర్ల కూర్పు కింది విధంగా ఉండాలి

a) బ్యాంకింగ్ రెగ్యులేషన్ యాక్ట్, 1949లోని సెక్షన్ 10A ప్రకారం నిర్వచించబడిన వ్యక్తులను డైరెక్టర్ల బోర్డు మొత్తం సభ్యుల సంఖ్యలో 51 శాతానికి మించకుండా చూడాలి.
b) డైరెక్టర్లలో మూడింట రెండు వంతుల కంటే తక్కువ కాకుండా నాన్–ఎగ్జిక్యూటివ్ డైరెక్టర్లుగా ఉండాలి.
c) డైరెక్టర్లలో మూడింట ఒక వంతు కంటే తక్కువ కాకుండా భారతదేశంలోని అనుబంధ సంస్థ, దాని పేరెంట్, ఏదైనా సబ్సిడరీ లేదా విదేశీ బ్యాంక్ పేరెంట్‌కి సంబంధించిన ఇతర అసోసియేట్ నుంచి స్వతంత్రంగా ఉండాలి.
d) డైరెక్టర్లలో మూడింట ఒక వంతు మంది దేశంలో నివసించే భారతీయ పౌరులు అనే షరతులకు లోబడి 50 శాతానికి తక్కువ కాకుండా డైరెక్టర్లు భారతీయ పౌరులు/NRIలు/PIOలు అయి ఉండాలి.
e) విదేశీ బ్యాంకుల WOSలకు పార్ట్‌టైం చైర్మన్, ఫుల్‌టైం చీఫ్ ఎగ్జిక్యూటివ్ ఆఫీసర్ (CEO) ఉంటారు.

కె.భాస్కర్ గుప్తా
హైదరాబాద్

విద్య, ఉద్యోగ సమాచారం

ఇంజినీర్ పోస్టులు..

ప్రాజెక్ట్స్ అండ్ డెవలప్‌మెంట్ ఇండియా లిమిటెడ్‌లో కాంట్రాక్టు ప్రాతిపదికన కింది పోస్టుల భర్తీకి ప్రకటన విడుదలైంది.

- మొత్తం ఖాళీలు: 57
- **పోస్టులు:** డిప్లొమా ఇంజినీర్, డిగ్రీ ఇంజినీర్
- **విభాగాలు:** ఫైర్, సివిల్, ఎలక్ట్రికల్, మెకానికల్ తదితరాలు
- **దరఖాస్తు:** ఆన్‌లైన్‌లో
- **చివరితేదీ:** సెప్టెంబర్ 11
- **వెబ్‌సైట్:** https://www.pdilin.com

వరంగల్ నిట్‌లో..

వరంగల్‌లోని నేషనల్ ఇన్‌స్టిట్యూట్ ఆఫ్ టెక్నాలజీ (నిట్)లో కాంట్రాక్టు ప్రాతిపదికన కింది పోస్టుల భర్తీకి ప్రకటన విడుదలైంది.

- మొత్తం ఖాళీలు: 4
- **పోస్టులు:** ఫైర్ సేఫ్టీ ఆఫీసర్, విజిటింగ్ కన్సల్టెంట్, ట్రైనింగ్ అండ్ ప్లేస్‌మెంట్ ఆఫీసర్
- **దరఖాస్తు:** ఆన్‌లైన్‌లో
- **చివరితేదీ:** సెప్టెంబర్ 26
- **వెబ్‌సైట్:** https://www.nitw.ac.in

మిలిటరీ స్కూళ్లలో ప్రవేశాలు..

దేశవ్యాప్తంగా ఉన్న రాష్ట్రీయ మిలిటరీ పాఠశాలల్లో 2025-26 విద్యా సంవత్సరానికి 6, 9 తరగతుల్లో ప్రవేశాలకు సంబంధించి కామన్ ఎంట్రన్స్ టెస్ట్ (సెట్) నోటిఫికేషన్ విడుదలైంది.

- రాష్ట్రీయ మిలిటరీ స్కూల్స్ కామన్ ఎంట్రన్స్ టెస్ట్
- **ప్రవేశాలు కల్పించే తరగతులు:** 6, 9
- అర్హతలు, ఎంపిక తదితరాలు వెబ్‌సైట్‌లో చూడవచ్చు
- **దరఖాస్తు:** ఆన్‌లైన్‌లో
- **చివరితేదీ:** సెప్టెంబర్ 19
- **వెబ్‌సైట్:** https://www. rashtriyamilitary schools.edu.in

ఆన్‌లైన్‌లో స్టడీ మెటీరియల్

పోటీ పరీక్షల ప్రత్యేకం

- గ్రూప్–1: తెలంగాణ చరిత్ర, కరెంట్ అఫైర్స్ కోసం పై క్యూఆర్ కోడ్‌ను స్కాన్ చేయండి.

2002లో 86వ సవరణ ద్వారా చేర్చిన ప్రాథమిక విధి?

పోటీ పరీక్షల ప్రత్యేకం

పాలిటీ బిట్స్

ఆగస్టు 28 తరువాయి...

327. ఆదేశిక సూత్రాలపై విమర్శలను, ఆ విమర్శలు చేసిన వారితో పోల్చండి.

సెక్షన్–ఎ	సెక్షన్–బి
1. బ్యాంకు తన సౌలభ్యం కోసం జారీ చేసే పోస్ట్ డేటెడ్ చెక్కుల వంటివి ఆదేశిక సూత్రాలు	1. కె.టి.షా
2. ఆదేశిక సూత్రాలు నూతన సంవత్సర తీర్మానాల వంటివి	2. నజీరుద్దీన్
3. ఆదేశిక సూత్రాలు పవిత్ర ఆశయాలు మాత్రమే	3. ఐవర్ జెన్నింగ్స్
4. ఆదేశిక సూత్రాల వల్ల రాజ్యాంగ వివాదాలు ఏర్పడతాయి	4. సంతానం

1. ఎ–1, బి–2, సి–3, డి–4
2. ఎ–2, బి–3, సి–4, డి–1
3. ఎ–3, బి–4, సి–1, డి–2
4. ఎ–4, బి–1, సి–2, డి–3

328. ఆదేశిక సూత్రాలు, ప్రాథమిక హక్కుల విషయంలో తొలి వివాదం ఏది?

1. చంపకం దొరై రాజన్ కేసు
2. గోలక్‌నాథ్ కేసు
3. కేశవానంద భారతి కేసు
4. మినర్వామిల్స్ కేసు

329. ప్రాథమిక హక్కులకు లోబడి ఆదేశిక సూత్రాలుండేలా పార్లమెంట్ రాజ్యాంగ సవరణ ద్వారా మార్చవచ్చని సుప్రీంకోర్టు ఏ కేసులో పేర్కొంది?

1. చంపకం దొరై రాజన్ కేసు
2. గోపాలన్ కేసు
3. బెరుబారి కేసు
4. గోలక్‌నాథ్ కేసు

330. గోలక్‌నాథ్ కేసులో సుప్రీంకోర్టు ప్రతిపాదించినదేది?

1. పవిత్రమైన ప్రాథమిక హక్కులను పార్లమెంటు సవరణ ద్వారా ఉల్లంఘించరాదు
2. ఆదేశిక సూత్రాలను అమలు చేయడానికి ప్రాథమిక హక్కులను సవరించరాదు

1. ఎ, బి 2. ఎ
3. బి 4. ఏదీకాదు

331. గోలక్‌నాథ్ కేసులో స్పందనగా పార్లమెంటు రూపొందించిన రాజ్యాంగ సవరణ?

1. 24 2. 25 3. 28 4. 31

332. ఏ రాజ్యాంగ సవరణ ద్వారా పార్లమెంటు ప్రాథమిక హక్కులను ఉల్లంఘించవచ్చని పేర్కొంది?

1. 24 2. 25 3. 26 4. 27

333. 25వ రాజ్యాంగ సవరణ ద్వారా 1971లో చేర్చిన నిబంధన 31(సి)లో పేర్కొన్నది?

1. నిబంధన 39(బి), 39(సి)లో గల ఆదేశిక సూత్రాలను అమలు చేయడానికి సంబంధించిన చట్టాలు నిబంధన 14, నిబంధన 19, నిబంధన 31లో గల ప్రాథమిక హక్కులకు భంగం కలిగించేవిగా ఉన్నా వాటిని చెల్లకుండా చేయరాదు
2. ఆదేశిక సూత్రాలను అమలు చేయడానికి సబంధించిన చట్టాలను అమలు చేయమని న్యాయస్థానంలో సవాలు చేయరాదు
3. పై రెండు 4. ఏదీకాదు

334. 1980 నాటి మినర్వామిల్స్ కేసులో ప్రతిపాదించినది?

ఎ. భారత రాజ్యాంగం ప్రాథమిక హక్కులు–ఆదేశిక సూత్రాల మధ్య సమతౌల్యత పై రూపొందించబడింది
బి. ప్రాథమిక హక్కులు, ఆదేశిక సూత్రాల ద్వారా సామాజిక విప్లవం సాధ్యమవుతుంది
సి. ఈ రెండు ఒకే రథానికి గల రెండు చక్రాల వంటివి
డి. ఈ రెండిటి మధ్య సమతౌల్యత భారత రాజ్యాంగ మౌలిక స్వరూపం
ఇ. ఆదేశిక సూత్రాల లక్ష్యాలను ప్రాథమిక హక్కులకు భంగం కలిగించకుండా సాధించాలి

1. ఎ, బి, డి, ఇ 2. బి, సి, డి, ఇ
3. ఎ, డి, ఇ 4. పైవన్నీ

335. ఎవరి సూచనల ఆధారంగా 10 ప్రాథమిక విధులు భారత రాజ్యాంగంలో చేర్చారు?

1. స్వరణ్‌సింగ్ కమిటీ
2. వెంకటాచలయ్య కమిషన్
3. వర్మ కమిటీ
4. దినేష్ గోస్వామి కమిటీ

336. ప్రాథమిక విధులు ఏ రాజ్యాంగం నుంచి గ్రహించారు?

1. అమెరికా 2. ఐర్లాండ్
3. యుఎస్ఎస్ఆర్ 4. జపాన్

337. రాజ్యాంగంలో ఎన్ని ప్రాథమిక విధులున్నాయి?

1. 10 2. 11 3. 12 4. 9

338. 2002లో 86వ సవరణ ద్వారా చేర్చిన ప్రాథమిక విధి?

1. దేశ సంస్కృతిని, వారసత్వాన్ని పరిరక్షించడం
2. శాస్త్రీయ దృక్పథాన్ని పెంపొందించడం
3. 6 నుంచి 14 సంవత్సరాల మధ్య బాలబాలికలను తల్లిదండ్రులు పాఠశాలకు పంపాలి
4. అవసరమైన దేశ రక్షణకు సర్వసిద్ధంగా ఉండాలి

339. అంతర్జాతీయ శాంతి, అవగాహనను పెంపొందించడం దేనిలో అంతర్భాగం?

1. ప్రాథమిక హక్కులు 2. ఆదేశిక సూత్రాలు
3. ప్రాథమిక విధులు 4. పైవన్నీ

340. ప్రాథమిక విధులను పొందుపరచడం వల్ల భారత ప్రజాస్వామ్యం బలోపేతం అవుతుందని చెప్పిందెవరు?

1. స్వరణ్‌సింగ కమిటీ 2. వర్మ కమిటీ
3. ఇందిరాగాంధీ 4. హెచ్.ఆర్.గోఖలే

341. గ్రామీణ ఉపాధి హక్కును కనీసం ఎన్ని రోజులు కల్పించాలని కమిషన్ సూచన?

1. 50 రోజులు 2. 85 రోజులు
3. 100 రోజులు 4. 120 రోజులు

342. ఆదేశిక సూత్రాలను 'రాజ్య విధాన నిర్దేశిక నియమాలు, ఆచరణ' అని మార్చాలని సూచించింది?

1. వెంకటాచలయ్య 2. రంగరాజన్ కమిషన్
3. కేల్కర్ కమిటీ 4. ఏదీకాదు

343. సీఎం పదవి చేపట్టకుండానే ప్రధానమంత్రిగా ఎన్నికైనవారు?

ఎ. మొరార్జి దేశాయ్ బి. చరణ్‌సింగ్
సి. వీపీ సింగ్ డి. చంద్రశేఖర్
ఇ. పీవీ నరసింహారావు

సరైన సమాధానం ఎంచుకోండి?

1. ఎ, బి, డి 2. బి, సి, ఈ
3. బి మాత్రమే 4. డి మాత్రమే

344. కింది వాటిలో సరైన వ్యాఖ్య?

భారత ప్రధాన మంత్రి?

1. పార్లమెంట్‌లోని ఏదేని సభ సభ్యుల నుంచి మంత్రులను ఎంపిక చేసుకునే స్వేచ్ఛని కలిగి ఉంటారు
2. భారత రాష్ట్రపతితో సముచితంగా సంప్రదించి తన కేబినెట్ సహచరులను ఎంపిక చేసుకోవచ్చు
3. తన కేబినెట్‌లో మంత్రులుగా సేవలందించడానికి వ్యక్తులను ఎంపిక చేసుకునే పూర్తి వివేచనను కలిగి ఉంటారు
4. వివేచనాధికారాలు రాష్ట్రపతికి ఉంటాయి. కాబట్టి కేబినెట్ సహచరుల ఎంపికలో పరిమితమైన అధికారాలను మాత్రమే కలిగి ఉంటారు

345. కింది వివరణలను పరిశీలించండి.

ఎ. తన మరణ సమయంలో జవహర్‌లాల్ నెహ్రూ నాలుగోసారి ప్రధానమంత్రిగా ఉన్నారు
బి. రాయ్‌బరేలి నియోజకవర్గానికి పార్లమెంట్ సభ్యుడిగా జవహర్‌లాల్ నెహ్రూ ప్రాతినిధ్యం వహించారు
సి. 1977లో మొదట కాంగ్రేసేతర భారత ప్రధానమంత్రి అధికారాన్ని స్వీకరించారు

పై వాటిలో ఏది/ఏవి సరైనవి?

1. ఎ, బి 2. సి 3. ఎ 4. ఎ, సి

346. దేశంలో జాతీయ జల వనరుల మండలి అధ్యక్షుడెవరు?

1. ప్రధానమంత్రి
2. జాతీయ వనరుల శాఖ మంత్రి
3. పర్యావరణం, అడవుల శాఖ మంత్రి
4. శాస్త్ర, సాంకేతిక శాఖ మంత్రి

347. 'లుక్ ఈస్ట్ పాలసీ'ని దృష్టిలో ఉంచుకొని కింది వివరణలను పరిశీలించండి.

ఎ. తూర్పు ఆసియా వ్యవహారాల్లో భారతదేశం ఒక ప్రధాన ప్రాంతీయ శక్తిగా ఉండాలని కోరుకుంటుంది
బి. ప్రచ్ఛన్న యుద్ధం ముగియడం వల్ల ఏర్పడిన శూన్యాన్ని పూరించాలని భారతదేశం కోరుకుంటుంది
సి. ఆగ్నేయం, తూర్పు ఆసియాల్లో ఉన్న పొరుగు దేశాలతో చారిత్రక, సాంస్కృతిక సంబంధాలను పునరుద్ధరించుకోవాలని భారతదేశం కోరుకుంటుంది

పై వివరణలో ఏది/ఏవి సరైనవి?

1. ఎ 2. ఎ, సి
3. సి 4. ఎ, బి, సి

348. తన నియామక సమయంలో భారత ప్రధానమంత్రి....?

1. పార్లమెంట్‌లోని ఒక సభలో ఆవశ్యకంగా సభ్యుడిగా ఉండనవసరం లేదు. కానీ ఆరు నెలల్లో ఏదైనా ఒక సభకు సభ్యుడు కావాలి
2. పార్లమెంట్‌లోని ఒక సభలో ఆవశ్యకంగా సభ్యుడిగా ఉండనవసరం లేదు. కానీ ఆరు నెలల్లో లోక్‌సభకు సభ్యుడు కావాలి
3. పార్లమెంట్‌లోని ఒక సభలో సభ్యుడై ఉండాలి
4. లోక్‌సభలో సభ్యుడై ఉండాలి

349. రాజ్యాంగ ప్రకరణ 156 ప్రకారం గవర్నర్ ఐదు సంవత్సరాల పదవీకాలాన్ని కలిగి ఉంటారు. దాని ద్వారా ఏ అభిప్రాయానికి రావచ్చు?

ఎ. ఏ గవర్నర్‌ను కూడా తను పదవీ కాలం ముగియకముందే పదవి నుంచి తొలగించరాదు
బి. ఏ గవర్నర్ పదవీ కాలం ఐదు సంవత్సరాల అనంతరం పదవిలో కొనసాగరు

పై వాటిలో సరైనది?

1. ఎ 2. బి 3. ఎ, బి 4. ఏదీ కాదు

350. కింది వివరణలో ఏది సరైనది?

1. దేశంలో ఒకే కాలంలో ఒకే వ్యక్తిని రెండు లేదా ఎక్కువ రాష్ట్రాలకు గవర్నర్‌గా నియమించరాదు
2. రాష్ట్రపతి, సుప్రీంకోర్టు న్యాయమూర్తులను నియమించినట్లుగా గవర్నర్ రాష్ట్ర హైకోర్టు న్యాయ మూర్తులుగా నియమిస్తారు
3. గవర్నర్‌ను అతని/ఆమె పదవి నుంచి తొలగించడానికి రాజ్యాంగంలో ఎటువంటి ప్రక్రియ నిర్దేశించబడలేదు
4. శాసనసభ ఏర్పడి ఉన్న కేంద్ర పాలిత ప్రాంతంలో ముఖ్యమంత్రిని మెజారిటీ మద్దతు ఆధారంగా లెఫ్టినెంట్ గవర్నర్ నియమిస్తారు

351. పార్లమెంట్ సభ్యురాలైన మమతా బెనర్జీ వెస్ట్ బెంగాల్ ముఖ్యమంత్రిగా నియమితులయ్యారు. ఆమె రాష్ట్ర శాసనసభకు ఆరు నెలల్లో ఎన్నిక కావాల్సి ఉంటుంది. ఆరు నెలల్లో ఎన్నికలు జరగకపోతే?

1. ఆమె ముఖ్యమంత్రిగా కొనసాగలేరు
2. ఆమె ముఖ్యమంత్రిగా రాజీనామా చేసి తిరిగి ప్రమాణ స్వీకారం చేయాలి
3. తదుపరి నిర్ణయాన్ని స్పీకర్‌ను సంప్రదించి గవర్నర్ చేపట్టడం జరుగుతుంది
4. గవర్నర్ ఎన్నికల సంఘాన్ని సంప్రదించి నిర్ణయం తీసుకుంటారు

352. సుప్రీంకోర్టు 2010లో బీపీ సింఘాల్ కేసులో గవర్నర్ కేంద్ర ప్రభుత్వ ఉద్యోగి గాని ఏ జెంట్ గానీ కాదని ప్రకటించింది. దీని ఉద్దేశం?

1. గవర్నర్ పదవి స్వతంత్ర ప్రతిపత్తిని కలిగినది
2. గవర్నర్ బంగారు పంజరంలో చిలుక

3. ఎ, బి 2. ఎ 3. బి 4. ఏదీకాదు

353. రాజ్యాంగం ప్రకారం శాసనమండలిలో గరిష్ఠ సభ్యుల సంఖ్య విధాన సభలోని 1/3 వంతుకు మించరాదు. విధాన సభలో 90 మంది సభ్యులుంటే విధాన మండలిలో ఎంత మంది సభ్యులుండాలి?

1. 30 2. 33 3. 29 4. ఏదీకాదు

సమాధానాలు

327. 1	328. 1	329.4	330.1
331. 1	332.1	333.3	334.4
335.1	336.3	337.2	338. 3
339.2	340.3	341.2	342.1
343.4	344.3	345.4	346.1
347.1	348.1	349.2	350.3
351.1	352.2	353.4	

విన్నర్స్ పబ్లికేషన్స్ సౌజన్యంతో..